

**კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტი
შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია
„რიკო ექსპრესი“**

ფინანსური ანგარიშგება

*2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	1
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	2
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება	3
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	4

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა.....	5
2. მომზადების საფუძველი.....	5
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები.....	5
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	15
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	16
6. კლიენტებზე გაცემული სესხები	17
7. ძირითადი საშუალებები.....	19
8. მოგების გადასახადი.....	20
9. სხვა აქტივები	22
10. გამოშვებული თამასუქები	23
11. ნასესხები სახსრები.....	23
12. სხვა ვალდებულებები.....	23
13. კაპიტალი.....	23
14. პირობითი ვალდებულებები.....	24
15. სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	25
16. რისკის მართვა.....	25
17. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი	32
18. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	32
19. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	36
20. კაპიტალის ადეკვატურობა	37
21. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები.....	38

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტის - შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესის“
პარტნიორსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტის - შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტს წარვმართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად კომპანიისგან დამოუკიდებელი აუდიტორები, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა კომპანიას უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირები პასუხისმგებელნი არიან კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის მეთვალყურეობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი, რომელიც გამოწვეულია შეცდომით, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარმოდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავეგემოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა კომპანია გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებდმა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება შესაბამის ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

ჩვენ სამეთვალყურეო საბჭოს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაი საქართველოს“ სახელით

თბილისი, საქართველო

22 ივნისი, 2017 წ.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2016	2015
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	72,851	67,288
კლიენტებზე გაცემული სესხები	6	228,995	219,430
მიმდინარე მოგების გადასახადის აქტივი		2,063	-
ძირითადი საშუალებები	7	14,549	13,613
არამატერიალური აქტივები		88	49
გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივი	8	1,119	-
სხვა აქტივები	9	5,862	3,966
სულ აქტივები		325,527	304,346
ვალდებულებები			
გამოშვებული თამასუქები	10	187,232	185,936
ნასესხები სახსრები	11	34,609	25,994
მოგების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები		-	2,529
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	8	-	793
სხვა ვალდებულებები	12	441	4,949
სულ ვალდებულებები		222,282	220,201
კაპიტალი	13		
საწესდებო კაპიტალი		836	836
გაუნაწილებელი მოგება		98,990	80,281
გადაფასების რეზერვი		3,419	3,028
სულ კაპიტალი		103,245	84,145
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		325,527	304,346

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად

თამარ გოგოძე

დირექტორი

ზურაბ გაბისკირია

ფინანსური აღრიცხვისა და
ანგარიშგების განყოფილების
უფროსი

22 ივნისი, 2017 წ.

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2016	2015
საპროცენტო შემოსავალი			
კლიენტებზე გაცემული სესხები		53,210	54,043
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		3,372	1,051
		56,582	55,094
საპროცენტო ხარჯი			
თამასუქები		(15,017)	(16,579)
ნასესხები სახსრები		(3,847)	(2,118)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		(18,864)	(18,697)
სესხების გაუფასურების რეზერვი	6	(3,302)	(829)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი სესხის გაუფასურების რეზერვის შემდგომ		34,416	35,568
საკომისიო შემოსავალი ფულადი გზავნილებიდან		3,000	1,841
კურსთაშორისი სხვაობიდან მიღებული მოგება/(ზარალი):			
- სავალუტო ოპერაციები		5,287	5,404
- საკურსო სხვაობები		(2,722)	6,111
სხვა შემოსავალი		130	8
არასაპროცენტო შემოსავალი		5,695	13,364
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი		(5,877)	(4,818)
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება		(1,229)	(1,357)
სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	15	(2,925)	(3,793)
არასაპროცენტო ხარჯი		(10,031)	(9,968)
მოგება მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		30,080	38,964
მოგების გადასახადის ხარჯი	8	(3,033)	(5,143)
წლის მოგება		27,047	33,821
სხვა სრული შემოსავალი			
<i>სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებში მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც არ ხდება:</i>			
შენიშვნების გადაფასება	7, 13	-	2,609
მოგების გადასახადის ეფექტი	8	513	(391)
წმინდა სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებში მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც არ ხდება:		513	2,218
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		27,560	36,039

კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება

2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	<i>საწესდებო კაპიტალი</i>	<i>გაუნაწილებელი მოგება</i>	<i>გადაფასების რეზერვი</i>	<i>სულ</i>
1 იანვარი, 2015 წ.	836	47,501	1,001	49,338
წლის მოგება	-	33,821	-	33,821
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	2,218	2,218
გადაფასების რეზერვის ცვეთის გადატანა (მე-13 შენიშვნა)	-	191	(191)	-
გამოცხადებული დივიდენდები (მე-13 შენიშვნა)	-	(1,232)	-	(1,232)
31 დეკემბერი, 2015 წ.	836	80,281	3,028	84,145
წლის მოგება	-	27,047	-	27,047
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	513	513
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	27,047	513	27,560
გადაფასების რეზერვის ცვეთის გადატანა (მე-13 შენიშვნა)	-	122	(122)	-
გამოცხადებული დივიდენდები (მე-13 შენიშვნა)	-	(8,460)	-	(8,460)
31 დეკემბერი, 2016 წ.	836	98,990	3,419	103,245

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	2016	2015
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან		
მიღებული პროცენტი	56,449	53,396
გადახდილი პროცენტი	(19,248)	(18,597)
შემოსავალი დასაკუთრებული უზრუნველყოფის გაყიდვიდან	8,980	7,092
შემოსავალი უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან	5,287	5,404
ფულადი გზავნილებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი	3,000	1,757
სხვა მიღებული შემოსავალი	130	39
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები	(5,877)	(4,645)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები	(2,984)	(3,458)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე	45,737	40,988
ცვლილება საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში		
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(5,001)	(28,614)
სხვა აქტივები	(1,230)	(961)
ნაღდი ფულის გათავისუფლება წვდომის შეზღუდვისგან	-	6,947
სხვა ვალდებულებები	(4,509)	4,140
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადის გადახდამდე	34,997	22,500
გადახდილი მოგების გადასახადი	(9,024)	(3,455)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული / (საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები	25,973	19,045
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული ფულადი ნაკადები		
ძირითადი საშუალებების შეძენა	(2,145)	(1,919)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები	(2,145)	(1,919)
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული) / ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები		
ნასესხები სახსრებიდან შემოსული თანხები	48,175	21,044
ნასესხები სახსრების დაფარვა	(39,560)	(14,789)
(გადახდილი)/გამომავალი თამასუქები, წმინდა	(15,405)	20,237
გადახდილი დივიდენდები	(8,460)	(1,232)
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული) / ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები	(15,250)	25,260
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე	(3,015)	1,813
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა	5,563	44,199
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისი (მე-5 შენიშვნა)	67,288	23,089
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლო (მე-5 შენიშვნა)	72,851	67,288

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტი შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესი“ (შემდგომში „კომპანია“) 2004 წლის 1 ივლისს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნდა შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების ფორმით.

2007 წლის 11 აპრილს კომპანია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ („სებ“) დარეგისტრირდა, როგორც მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია, რეგისტრაციის ნომრით #80407. 2013 წლის 26 ივნისს კომპანიას სებ-ისგან მიენიჭა კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტის სტატუსი.

კომპანიის იურიდიული მისამართია: ჭავჭავაძის გამზირი #70, თბილისი, საქართველო.

კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა უძრავ-მძრავი ქონებით (ძირითადად, ძვირფასი ლითონებით და უძრავი ქონების ობიექტებით) უზრუნველყოფილი მცირე და საშუალო ზომის სესხების გაცემა ფიზიკურ პირებზე, სავალუტო ოპერაციები და ფულადი გზავნილები.

2016 წლის 31 დეკემბრისა და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის ერთპიროვნული მფლობელი ქალბატონი დალი ურუშაძე იყო.

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ. მიწა და შენობა-ნაგებობები სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში თუკი სხვაგვარად არ არის მითითებული.

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

საანგარიშგებო პერიოდში ძალაში შესულ ახალ ან გადასინჯულ ფასს-ს არ უმოქმედია კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან შედეგებზე.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები

სამართლიანი ღირებულებით შეფასება

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი კომპანიისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

კომპანია ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს. ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე.
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა.
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

კომპანია განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები

თავდაპირველი აღიარება

ბასს 39-ის სტანდარტის შესაბამისად, ფინანსური აქტივები კლასიფიცირებულია სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ და მოგებასა და ზარალში ასახულ ფინანსურ აქტივებად, სესხებად და მოთხოვნებად, დაფარვის ვადამდე ფლობილ ფასიან ქაღალდებად ან გასაყიდად გამიზნულ ფინანსურ აქტივებად. კომპანია განსაზღვრავს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას მათი თავდაპირველი აღიარებისას და მოგვიანებით შეიძლება მოახდინოს ფინანსური აქტივების გადატანა ქვემოთ მითითებულ შემთხვევებში. 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის ყველა ფინანსური აქტივი სესხებისა და მისაღები ანგარიშების კატეგორიაში გადიოდა.

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია ანგარიშსწორების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც შესყიდული აქტივი კომპანიას გადაეცა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რაც მოითხოვს აქტივების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

სესხები და მისაღები ანგარიშები

სესხები და მისაღები ანგარიშები არის არაწარმოებული ფინანსური აქტივები, ფიქსირებული ან განსაზღვრული გადახდებით, რომლებიც არ არის კოტირებული აქტიურ ბაზარზე. აღნიშნული ინსტრუმენტები არ არის განკუთვნილი სასწრაფო ან მოკლევადიანი გადაყიდვისთვის, და არ არის კლასიფიცირებული, როგორც სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები ან გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები. აღნიშნული აქტივები აღიარდება ამორტიზებული ღირებულებით მოქმედი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. მოგების და ზარალის აღიარება მოგებაში ან ზარალში ხდება სესხების და მისაღები ანგარიშების აღიარების შეწყვეტის ან გაუფასურების შემთხვევაში, ასევე ამორტიზაციის პროცესში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გადატანა

თუ გასაყიდად ფლობილის კატეგორიაში შესული არაწარმოებული ფინანსური აქტივი აღარ არის უახლოეს მომავალში გასაყიდად გამიზნული, შესაძლებელია მისი გადატანა სამართლიანი ღირებულებიდან მოგების ან ზარალის მეშვეობით, შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ფინანსური აქტივი, რომელიც დააკმაყოფილებს სესხებისა და მისაღები ანგარიშების კატეგორიის განსაზღვრებას, შესაძლოა გადატანილი იქნას სესხებისა და მისაღები ანგარიშების კატეგორიაზე, თუ კომპანიას აქვს განზრახვა და შესაძლებლობა შეინახოს აღნიშნული აქტივი განსაზღვრული დროით, ვადის გასვლამდე;
- ▶ იშვიათ შემთხვევებში, სხვა ფინანსური აქტივები შესაძლოა გადატანილი იქნას გასაყიდად არსებულ ან დაფარვის ვადამდე შენარჩუნებულ კატეგორიებზე.

გასაყიდად არსებულად კლასიფიცირებული ფინანსური აქტივი, რომელიც დააკმაყოფილებს სესხებისა და მისაღები ანგარიშების კატეგორიის განსაზღვრებას, შესაძლოა გადატანილი იქნას სესხებსა და მისაღებ ანგარიშებზე, თუ კომპანიას აქვს განზრახვა და შესაძლებლობა, შეინახოს აღნიშნული აქტივი განსაზღვრული დროით, ვადის დადგომამდე;

ფინანსური აქტივის გადატანა ხდება მისი სამართლიანი ღირებულებით გადატანის თარიღისათვის. არ ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული ნებისმიერი მოგების ან ზარალის შემობრუნება. ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულება გადატანის თარიღისთვის წარმოადგენს შესაბამისად მის ახალ ღირებულებას ან ამორტიზებად ღირებულებას..

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება სალაროში ნაღდი ფულის ნაშთისგან და საკრედიტო დაწესებულებებისგან მისაღები მოთხოვნამდე და გაცემიდან 90 დღის ვადის მქონე თანხებისგან და თავისუფალნი არიან საკონტრაქტო ვალდებულებებისაგან.

ნასესხები სახსრები და გამოშვებული თამასუქები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე საკონტრაქტო გარიგებების შედეგად კომპანიას წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ეს ინსტრუმენტები მოიცავს გამოშვებულ მარტივ თამასუქებსა და ნასესხებ სახსრებს. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. მოგებისა და ზარალის აღიარება მოგებაში ან ზარალში ხდება ნასესხები სახსრების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

ოჯარა

საოპერაციო ოჯარა – კომპანია, როგორც მოიჯარე

აქტივების ოჯარა, რომელთან მიმართებაშიც მფლობელობის რისკებიც და სარგებელიც მეიჯარის ხელშია, კლასიფიცირებულია, როგორც საოპერაციო ოჯარა. საოპერაციო ოჯარის საიჯარო თანხები აისახება წრფივი მეთოდით, როგორც ხარჯი ოჯარის პერიოდში და შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება თავდაპირველი აღიარებისას

ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებისას მათი აღრიცხვა ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით და ასახული მოგებაში ან ზარალში, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ხარჯებით.

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ კომპანია გადაწყვეტს, რომ თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან, მაშინ:

- ▶ თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე. ი. 1 დონის ამოსავალი მონაცემი) ან ცერდნობა შეფასების მეთოდს, რომელიც გამოიყენებს მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ კომპანია აღიარებს სხვაობას თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც მოგებას ან ზარალს შესაბამისად საპროცენტო შემოსავალში ან ხარჯებში;
- ▶ ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი შეფასება დაკორექტირდება, რომ გადაავადოს სხვაობა თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ კომპანია ამ გადავადებულ სხვაობას აღიარებს, როგორც შემოსულობას ან ზარალს მხოლოდ მაშინ, როდესაც მონაცემები გახდება ბაზარზე მოპოვებადი, ან როდესაც ინსტრუმენტების აღიარება შეწყდება.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგაქვითვა

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ურთიერთგაქვითება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგაქვითვის იურიდიული უფლება და სურვილი, ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგაქვითვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ კომპანიის და ყველა კონტრაგენტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

კომპანია ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის აფასებს, არსებობს თუ არა ფინანსური აქტივების ჯგუფის გაუფასურების ობიექტური ნიშნები. ფინანსური აქტივი თუ ფინანსური აქტივების ჯგუფი გაუფასურებულად მხოლოდ მაშინ მიიჩნევა, თუ არსებობს რამე შემთხვევის ან შემთხვევების შედეგად გამოწვეული გაუფასურების არსებობის ობიექტური საფუძველი, რომელსაც ადგილი ჰქონდა აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ („ზარალის დადგომის შემთხვევა“) და ზარალის დადგომის შემთხვევას ან შემთხვევებს გავლენა აქვს ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური აქტივების ჯგუფის სავარაუდო სამომავლო ფულად ნაკადებზე, რომელთა სარწმუნოდ განსაზღვრაც შესაძლებელია. გაუფასურების არსებობის ობიექტური ნიშანი შეიძლება იყოს ის ფაქტი, რომ მევალები ან მევალებითა ჯგუფი განიცდის მნიშვნელოვან ფინანსურ სირთულეებს, არღვევს სესხის პროცენტის ან ძირითადი თანხის გადახდის ვალდებულებას და ხელთ არსებული მონაცემები მიუთითებს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი მომავალი ნაკადების შემცირებაზე, მაგალითად, როგორცაა ცვლილებები ვადაგადაცილებული გადახდების დონეში ან ეკონომიკურ პირობებში, რომლებსაც უკავშირდება ვალდებულებების შეუსრულებლობა.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხები

კლიენტებზე გაცემული სესხების შემთხვევაში, კომპანია კოლექტიურად აფასებს, არსებობს თუ არა ინდივიდუალური მნიშვნელობის არმქონე ფინანსური აქტივების გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. კომპანია კოლექტიურად აფასებს მსგავსი საკრედიტო რისკების მახასიათებლების მქონე ფინანსური აქტივების ჯგუფების გაუფასურებას.

თუ არსებობს გაუფასურების ზარალის წარმოშობის ობიექტური საფუძველი, ზარალის თანხა აღირიცხება, როგორც სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და სამომავლო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას შორის (გარდა მომავალში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისა, რომელსაც ჯერ აღვილი არ ჰქონია).

აქტივის საბალანსო ღირებულება მცირდება გაუფასურების რეზერვის ანგარიშის მეშვეობით და დანაკარგის თანხის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. საპროცენტო შემოსავალი ერიცხება დაუფარავ ძირითად თანხას აქტივის თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით.

სალომბარდო სესხები, მათ შესაბამის რეზერვთან ერთად, ჩვეულებრივ, ჩამოიწერება და უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრება ხდება მაშინ, როდესაც შესაბამისი სესხი 120 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული. უიმედო იპოთეკური სესხები ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც უზრუნველყოფის საგნის ამოღების პროცედურები სრულდება და ფულადი ნაკადების შემდგომი მიღება აღარ არის მოსალოდნელი მსესხებლისგან ან უზრუნველყოფის საგნიდან, რასაც შეიძლება 2 წელი დასჭირდეს.

თუ ჩამოწერების ამოღება მომავალში მოხერხდება, ეს აისახება მოგებაში ან ზარალში, როგორც სესხის გაუფასურების რეზერვის ამობრუნება.

გაუფასურების კოლექტიურად შეფასების მიზნით, ფინანსური აქტივები დაჯგუფებულია კომპანიის შიდა საკრედიტო რანჟირების სისტემაზე დაყრდნობით, რომელიც ითვალისწინებს ვადაგადაცილების სტატუსს, სესხის ვალუტასა და საკრედიტო პროდუქტს.

გაუფასურებასთან მიმართებაში კოლექტიურად შეფასებული ფინანსური აქტივების სამომავლო ფულადი ნაკადები განსაზღვრულია მსგავსი საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მქონე აქტივების ისტორიული ზარალის შესაბამისად. ისტორიული ზარალი კორექტირდება ამჟამინდელ მონაცემებზე დაყრდნობით, რათა გათვალისწინებულ იქნას ამჟამინდელი პირობები, რომლებიც არ მოქმედებდა ისტორიული ზარალის წლებში, და არ იქნას გათვალისწინებული ისტორიული ზარალის პერიოდის ის გარემოებები, რომლებიც ამჟამად აღარ არსებობს. სამომავლო ფულადი ნაკადების სავარაუდო ცვლილებები ასახავს და უკავშირდება წლიდან წლამდე გარკვეული თარიღისათვის მომხდარ ცვლილებებს (როგორცაა გადახდისუნარიანობა და სხვა ფაქტორები, რომლებიც ჯგუფში ზარალის ან მისი მასშტაბის განსაზღვრელია). სამომავლო ფულადი ნაკადების შეფასების მეთოდოლოგიის და დაშვებების, რომლებიც გამოიყენება სამომავლო ფულადი ნაკადების განსაზღვრის მიზნით, გადახედვა ხდება რეგულარულად განსაზღვრულ და რეალურ ზარალს შორის სხვაობის შემცირების მიზნით.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ კომპანიამ დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელმძღვრულებო ვალდებულება; და
- ▶ კომპანიამ (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი ანგარიშდება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ნორმატიული აქტების შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა აქტივის ან ვალდებულების პირველადი აღიარებიდან იმ ოპერაციაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოქვითვადი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით (რომლებიც ვრცელდება გაუნაწილებელ მოგებაზე), რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს ანგარიშგების თარიღისთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს კომპანიის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

ძვირფასი ლითონები

ოქრო და სხვა ძვირფასი ლითონები, რომლებიც მიიღება უზრუნველყოფის საგნის სახით უიმედო მსესხებლებისგან სესხების დასაფარად, თავდაპირველად აღირიცხება თვითღირებულებით, რომელიც უტოლდება დასაკუთრების თარიღისთვის დაფარული სესხის წმინდა საბალანსო ღირებულებას. ამის შემდეგ იზომება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც განისაზღვრება გადადნობის მოსალოდნელი დანახარჯებით შემცირებული ბლუმბერგის შეთავაზებული ფასით. სამართლიანი ღირებულების ცვლილებები თავდაპირველი აღიარების შემდეგ და ოქროს ზოდების გასხვისების შედეგად მიღებული მოგება/ზარალი აღირიცხება უცხოური ვალუტებისგან წმინდა ნამეტი შემოსავლის ნაწილში.

ძირითადი საშუალებები

თვითღირებულებით პირველადი აღიარების შემდგომ, მიწა და შენობა-ნაგებობები აისახება გადაფასებულ ღირებულებით, რაც წარმოადგენს მათ სამართლიანი ღირებულებას გადაფასების თარიღისათვის გამოკლებული შემდგომში დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი. შეფასება ტარდება იმდენად ხშირად, რომ გადაფასებული აქტივის სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

გადაფასების დღისთვის დაგროვილი ცვეთა აკლდება აქტივის საბალანსო ღირებულებას და წმინდა თანხა გადაანგარიშდება აქტივის გადაფასებული ღირებულების ოდენობით. გადაფასების ნებისმიერი მეტობა კრედიტდება სხვა სრულ შემოსავლებში ჩართული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხდება მანამდე მოგებაში ან ზარალში აღიარებული ამავე აქტივის გადაფასებისას მისი ოდენობის შემცირების აღდგენა. ამ შემთხვევაში მატების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დეფიციტი, რომელიც უშუალოდ გაქვითავს ამავე აქტივზე უწინ აღიარებულ მეტობას, პირდაპირ გაიქვითება ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის მეტობიდან.

ქონების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივის გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივის თავდაპირველი ღირებულების ცვეთას შორის სხვაობით. გაყიდვისას კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული მთლიანი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე.

ძირითადი საშუალებები, გარდა მიწისა და შენობებისა, აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურების მოცულობა. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია. შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	<u>წელი</u>
შენობა-ნაგებობები	25
კომპიუტერული და საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	5
საოფისე აღჭურვილობა	5
ავტოსატრანსპორტო საშუალებები	5

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს. მიწის ცვეთა არ ხდება.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს. არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება აკუმულირებული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო ეკონომიკური ხანგრძლივობის – 5-7 წლის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას. ამორტიზაციის ვადების გადახედვა ხდება მინიმუმ ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

ანარიცხები

რეზერვის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ვალდებულებების მოცულობის მისაღები სიზუსტით შეფასება არის შესაძლებელი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია შემოსავლის სარწმუნოდ შეფასება.

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის შემთხვევაში, საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აღრიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის ის განაკვეთი, რომელიც მოსალოდნელ სამომავლო ფულად გადახდებს/შემოსავლებს ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობის, ან სადაც შესაფერისია, უფრო მოკლე ვადის განმავლობაში ადისკონტირებს ფინანსური აქტივის თუ ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა საკონტრაქტო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ კომპანია გადახდავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი. სესხებზე ვადაგადაცილებული შენატანებთან დაკავშირებული ჯარიმებისა და საურავების აღიარება ხდება საპროცენტო შემოსავლის სახით იმდენად, რამდენადაც მოსალოდნელია, რომ კომპანია მიიღებს მასთან დაკავშირებულ ეკონომიკურ სარგებელს. როდესაც ფინანსური აქტივის თუ მსგავსი აქტივების ჯგუფის ღირებულება მცირდება გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის გამო, საპროცენტო შემოსავლის აღიარება გრძელდება ახალ საბალანსო ღირებულებაზე თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

კომპანია გამოიმუშავებს საკომისიოს ფულადი გზავნილებიდან, რომელთა აღიარებაც ხდება შესაბამისი ოპერაციის დასრულებისთანავე.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც კომპანიის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული მოგება-ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ მოგებას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და საქართველოს ეროვნული ბანკის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტებიდან მიღებული წმინდა მოგების/ზარალის ნაწილში.

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. კომპანია ამ სტანდარტების მიღებას შეძლებისდაგვარად აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიყენება, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“

2014 წლის ივლისში ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ საბოლოო ვერსია, რომელიც ასახავს ფინანსური ინსტრუმენტების პროექტის ყველა ფაზას და ჩაანაცვლებს ბასს 39-ს „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“ და ფასს 9-ის ყველა მანამდე არსებულ ვერსიას. სტანდარტით დამტკიცდა კლასიფიკაციისა და შეფასების, გაუფასურებისა და ჰეჯირების აღრიცხვის ახალი წესები.

კლასიფიცირებასა და შეფასებას რაც შეეხება, ეს ახალი სტანდარტი მოითხოვს წილობრივი ინსტრუმენტებისა და წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების გარდა ყველა ფინანსური აქტივის შეფასებას საწარმოს მიერ ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელის და ასევე ამ ინსტრუმენტებზე სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების თავისებურებების საფუძველზე. ბასს 39-ის შეფასების კატეგორიები ჩაანაცვლება შემდეგით: სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში (FVPL), სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI), და ამორტიზებული ღირებულების კატეგორიები. ამასთანავე, ფასს 9 საწარმოებს საშუალებას მისცემს, რომ ის ინსტრუმენტები, რომლებიც შეიძლება შეფასდეს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში, შეუქცევადად განსაზღვროს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ეს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას მთლიანად აღმოფხვრის ან საგრძნობლად შეამცირებს. წილობრივი ინსტრუმენტები, რომელთა ფლობის მიზანიც არ არის გაყიდვა, შეიძლება შეუქცევადად განისაზღვროს სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში, რის შემდეგაც მოგების ან ზარალის რეკლასიფიცირება აღარ მოხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. ფინანსური ვალდებულებების აღრიცხვა მეტწილად იგივე დარჩება, რაც ბასს 39-ითაა გათვალისწინებული.

ფასს 9-ით ასევე ძირულად შეიცვლება მიდგომა სესხის გაუფასურებისადმი. ეს სტანდარტი ბასს 39-ის განცდილი ზარალის მიდგომას ჩაანაცვლებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიდგომით, რომელიც მომავალზეა ორიენტირებული, და არა წარსულზე. ბანკი ვალდებული იქნება ყველა სესხისა და სხვა დებიტორული ფინანსური აქტივისთვის, რომლებიც არ არის მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული, ასევე სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური გარანტიის კონტრაქტებისთვის, შექმნას მოსალოდნელი ზარალის რეზერვი. რეზერვი დაეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო თორმეტი თვის განმავლობაში ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი, რა შემთხვევაშიც რეზერვი უნდა ეყრდნობოდეს ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში.

ფასს 9 ძალაშია 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისათვის, ამასთან დაშვებულია უფრო ადრე გამოყენებაც. რეტროსპექტულად გამოყენება სავალდებულოა, თუმცა შედარებადი ინფორმაციის გადაანგარიშება არ მოითხოვება; გადასვლის თარიღზე (2018 წლის 1 იანვარი) ეფექტი უნდა აღირიცხოს გაუნაწილებელ მოგებაში. ფასს 9-ის მიღება, მოსალოდნელია, რომ იმოქმედებს კომპანიის ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციასა და შეფასებაზე, მაგრამ გავლენას არ იქონიებს კომპანიის ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციასა და შეფასებაზე. კომპანია მოელის მნიშვნელოვან გავლენას თავის კაპიტალზე, გაუფასურებასთან დაკავშირებით ფასს 9-ის მოთხოვნების შემოღების გამო, მაგრამ გავლენის მასშტაბის დასადგენად მას დასჭირდება დამატებითი დეტალური ანალიზის ჩატარება, რომელიც გაითვალისწინებს ყველა გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას, საპროგნოზო ელემენტების ჩათვლით.

ფასს (IFRS) 15 „შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან“

2014 წლის მაისში ბასსს-მა გამოსცა ფასს 15 „შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან“, რომელიც ძალაში შედის 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც. ფასს 15 განსაზღვრავს შემოსავლის აღიარების პრინციპებს და გავრცელდება კლიენტებთან გაფორმებულ ყველა კონტრაქტზე. თუმცა, ფინანსურ ინსტრუმენტებისა და იჯარის თანმიმდევრულ საპროცენტო და საკომისიო შემოსავალი კვლავაც გასცდება ფასს 15-ის სამოქმედო არეალს და დარეგულირდება სხვა მოქმედი სტანდარტებით (მაგ. ფასს 9-ით და ფასს 16-ით „იჯარა“).

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიყენება, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ფასს 15-ის თანახმად, შემოსავლის აღიარება უნდა მოხდეს საქონლის ან მომსახურების გადაცემისას იმ ოდენობით, რა ოდენობის კომპენსაციასაც გადამცემი მოელის საქონლის ან მომსახურების სანაცვლოდ. სტანდარტით ასევე დაზუსტდება სავალდებულო განმარტებითი შენიშვნების სრული პაკეტი შემოსავლის ხასიათის, ოდენობისა და ვადების, ასევე მისი განუსაზღვრელობისა და კლიენტებთან შესაბამისი ფულადი ნაკადების შესახებ.

კომპანია არ მოელის ფასს 15-ის ვადაზე ადრე მიღებას და ამ ეტაპზე აფასებს მის გავლენას.

ფასს (IFRS) 16 „იჯარა“

2016 წლის იანვარში ბასსს-მა გამოსცა ახალი სტანდარტი იჯარის აღრიცხვისთვის - ფასს 16 „იჯარა“. ახალი სტანდარტით მნიშვნელოვნად არ იცვლება იჯარის აღრიცხვა მეიჯარეებისთვის. თუმცა, მოიჯარეებს იგი ავალდებულებს იჯარების უმეტესობის თავიანთ ბალანსზე აღიარებას საიჯარო ვალდებულებების სახით, აქტივების შესაბამისი გამოყენების უფლებით. მოიჯარეებმა ყველა აღიარებული ერთიანი მოდელი უნდა გამოიყენონ, თუმცა მათ უფლება აქვთ არ აღიარონ „მოკლევადიანი“ იჯარები და იჯარები „დაბალი ღირებულების მქონე“ აქტივებით. ზოგადად, აღიარებულ იჯარაზე მოგების ან ზარალის აღიარების წესი დღეისათვის მოქმედი ფინანსური იჯარის აღრიცხვის წესის მსგავსი იქნება და საპროცენტო ხარჯი და საამორტიზაციო ანარიცხების აღიარება ცალკე მოხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

ფასს 16 ძალაში შედის 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება იმ შემთხვევაში, თუ შემოსავლის შესახებ ახალი სტანდარტის - ფასს 15-ის გამოყენებაც იმავე თარიღით მოხდება.

კომპანია არ მოელის ფასს 16-ის ვადაზე ადრე მიღებას და ამ ეტაპზე აფასებს მის გავლენას.

ცვლილებები ბასს (IAS) 12-ში „მოგებიდან გადასახადები“

2016 წლის იანვარში ბასსს 12-ში ცვლილებების შეტანით ბასსს-მა განმარტა აღრიცხვის მიზნებისთვის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მაგრამ საგადასახადო მიზნებისთვის თვითღირებულებით შეფასებული სავალდებულო ინსტრუმენტების გადავადებული საგადასახადო აქტივების ბუღალტრული აღრიცხვის წესი. კომპანია არ მოელის, რომ ცვლილებების მიღება არსებით გავლენას მოახდენს თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ბასს 7-ში „ფულადი ნაკადების ანგარიშგება“

2016 წლის იანვარში ბასსს-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 7-ში „ფულადი ნაკადების ანგარიშგება“, რისი მიზანიც იყო ფინანსური საქმიანობის განმარტებითი შენიშვნების გაუმჯობესება და მომხმარებლების დახმარება ანგარიშვალდებულებული საწარმოს ლიკვიდურობის მდგომარეობის უკეთ გაგებაში. ახალი მოთხოვნების თანახმად, საწარმო ვალდებული იქნება გააცხადოს საფინანსო საქმიანობის შედეგად თავის ფინანსურ ვალდებულებებში მომხდარი ისეთი ცვლილებები, როგორცაა ფულადი ნაკადებით და არაფულადი მუხლებით (მაგ. უცხოური ვალუტის მერყეობით გამოწვეული მოგება და ზარალი) განპირობებული ცვლილებები. ცვლილება ძალაში შედის 2017 წლის 1 იანვრიდან. ამ დროისთვის კომპანია აფასებს ზემოაღნიშნული ცვლილების გავლენას.

ცვლილებები ფასს 2-ში

ბასსს-მა გამოუშვა ცვლილებები ფასს 2-ში „წილობრივი გადახდა“, რომლებიც ეხება წილობრივი გადახდის ოპერაციების კლასიფიკაციასა და შეფასებას. ამ ცვლილებების მიზანია პრაქტიკაში არსებული განსხვავებების აღმოფხვრა, მაგრამ მათი სამოქმედო არეალი ვიწროა და ეხება კლასიფიკაციისა და შეფასების მხოლოდ სპეციფიკურ ასპექტებს. კერძოდ, ცვლილებები შემდეგ სამ ძირითად საკითხს ეხება:

- უფლების გადაცემის პირობების გავლენა ფულით განსაზღვრული წილობრივი გადახდის ოპერაციის შეფასებაზე.
- მოთხოვნების ურთიერთგაქვითვის პირობების მქონე წილობრივი გადახდის ოპერაციების კლასიფიკაცია გადასახადის დაკავების ვალდებულებისთვის.
- წილობრივი გადახდის ოპერაციების პირობების ცვლილების შედეგად ფულით განსაზღვრულის კატეგორიიდან მათი წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრულის კატეგორიაში გადატანის აღრიცხვა.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიყენება, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ცვლილებები ძალაშია 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ცვლილების მიღებისას საწარმოებს მოეთხოვებათ ცვლილებების გამოყენება წინა პერიოდების გადაანგარიშების გარეშე, მაგრამ რეტროსპექტულად გამოყენება ნებადართულია იმ შემთხვევაში, თუ საწარმო მას გამოიყენებს სამივე ცვლილების შემთხვევაში და ასევე დაკმაყოფილებს სხვა კრიტერიუმებს. დასაშვებია უფრო ადრე გამოყენებაც. ამ ცვლილებებს სავარაუდოდ გავლენა არ ექნება კომპანიაზე.

ფასს 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ გამოყენება ფასს 4-თან ერთად „სადაზღვევო კონტრაქტები“ - ცვლილებები ფასს 4-ში

ცვლილებები ეხება საკითხებს, რომლებიც წამოიჭრა ფინანსური ინსტრუმენტების შესახებ ახალი სტანდარტის - ფასს 9-ის დანერგვიდან სადაზღვევო კონტრაქტების შესახებ ახალი სტანდარტის დანერგვამდე, რომელიც საბჭომ ფასს 4-ის ჩასანაცვლებლად შეიმუშავა. ეს ცვლილებები საწარმოებს სადაზღვევო კონტრაქტების გაფორმების ორ ვარიანტს სთავაზობს: დროებითი გამონაკლისი ფასს 9-ის გამოყენებიდან და „გადაფარვის“ მიდგომა. ნებაყოფლობითი დროებითი გამონაკლისი ფასს 9-ის გამოყენებიდან განკუთვნილია იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც მეტწილად დაზღვევით არიან ერთმანეთთან დაკავშირებული. დროებითი გამონაკლისი ასეთ საწარმოებს საშუალებას აძლევს გამოიყენონ ბასს 39 „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“ და გადაავადონ ფასს 9-ის გამოყენება მაქსიმუმ 2021 წლის 1 იანვრამდე. გადაფარვის მიდგომა საწარმოსგან მოითხოვს, რომ არ გაითვალისწინოს თავისი მოგების ან ზარალის ის დამატებითი მერყეობა, რომელიც შეიძლება განაპირობოს ფასს 4-თან ერთად ფასს 9-ის გამოყენებამ.

დროებითი გამონაკლისის გამოყენება შესაძლებელია 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. საწარმოს შეუძლია გადაფარვის მიდგომის არჩევა, როდესაც იგი პირველად გამოიყენებს ფასს 9-ს და ამ მიდგომის გამოყენება რეტროსპექტულად იმ ფინანსურ აქტივებთან მიმართებით, რომლებზეც მოქმედებს ფასს 9-ზე გადასვლა. ამ ცვლილებებს სავარაუდოდ გავლენა არ ექნება კომპანიაზე.

ფაისკ (IFRIC) 23 – „მოგების გადასახადით დაბეგვრასთან დაკავშირებული გაურკვეველობა“

ფაისკ 23 აკონკრეტებს მოგებიდან გადასახადებთან დაკავშირებული გაურკვეველობის აღრიცხვის წესს. ინტერპრეტაცია ეხება დასაბეგრი მოგების (საგადასახადო ზარალის), საგადასახადო ბაზის, გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალის, გამოუყენებელი საგადასახადო კრედიტის და საგადასახადო განაკვეთების განსაზღვრას, როდესაც არსებობს გაურკვეველობა ბასს 12-ის თანახმად მოგების გადასახადით დაბეგვრასთან დაკავშირებით. ფაისკ 23 ძალაშია 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისათვის. დასაშვებია უფრო ადრე გამოყენებაც. ამ დროისთვის კომპანია აფასებს ზემოაღნიშნული ცვლილების გავლენას.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ის შესაბამისად მომზადება ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს მოსაზრებების, შეფასებებისა და დაშვების გაკეთებას, რომლებიც გავლენას ახდენს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებაზე და აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების გაცხადებული თანხებზე.

განუსაზღვრელობის შეფასება

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების დასადგენად, კომპანიის ხელმძღვანელობამ სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას გამოიყენა თავისი შეფასებები. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

სესხების გაუფასურების რეზერვი

კომპანიის მიერ რეგულარულად ხდება სესხებისა და მისაღები ანგარიშების გადახედავა გაუფასურებასთან მიმართებაში. გაუფასურების ზარალს კომპანია განსაზღვრავს საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით იმ შემთხვევებში, როდესაც მსესხებელს აქვს ფინანსური სირთულეები და ანალოგიურ მსესხებელთან მიმართებაში ისტორიული მონაცემები რთულად მოიპოვება. კომპანია ასევე აფასებს სამომავლო ფულადი ნაკადების ცვლილებას არსებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, რომლებიც მიანიშნებს მსესხებელთა ჯგუფის კრედიტუნარიანობის გაუარესებაზე, ან ისეთ პოლიტიკურ-ეკონომიკურ ცვლილებებზე, რომლებიც იწვევს აქტივების ჯგუფზე ვალდებულებების შეუსრულებლობას. საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მქონე აქტივებისთვის ხელმძღვანელობა იყენებს ისტორიული ზარალის გამოცდილებაზე დაყრდნობილ შეფასებებსა და ანალოგიური სესხებისა და მისაღები ანგარიშების გაუფასურების ობიექტურ საფუძველს. სესხების ან მისაღები ანგარიშების შემთხვევაში კომპანია გამოცდილების მიხედვით იღებს გადაწყვეტილებას საბაზრო მონაცემების არსებული გარემოებების შესაბამისად დაკორექტირებაზე. ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული სესხის გაუფასურების რეზერვის ოდენობა 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 2,831 იყო (2015 წ.: 2,496). დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია მე-6 შენიშვნაში.

შენობა-ნაგებობების გადაფასება

კომპანია თავის მიწასა და შენობა-ნაგებობებს სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხავს. 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მიწისა და შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად კომპანიამ დაიქირავა შეფასების დამოუკიდებელი სპეციალისტები. შემფასებელმა გამოიყენა შედარებად საბაზრო მონაცემებზე დაყრდნობილი შეფასების მეთოდი და ასევე, დაშვებები კაპიტალიზაციის კოეფიციენტთან დაკავშირებით. კომპანიის მიწისა და შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისთვის გამოყენებული ძირითადი დაშვებები უფრო დაწვრილებით განმარტებულია მე-18 შენიშვნაში. 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიამ გააანალიზა ხელმისაწვდომი საბაზრო ინფორმაცია თავის მიწასა და შენობა-ნაგებობებთან დაკავშირებით და დაასკვნა, რომ თავისი მიწისა და შენობა-ნაგებობების შეფასების შედეგად მიღებული სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდა მათი საბალანსო ღირებულებისგან და, შესაბამისად, საჭირო არ გახდა მათი გადაფასება.

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	2016	2015
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	15,745	19,616
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	56,217	47,038
ფულადი სახსრები გზაში	889	634
	72,851	67,288

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 53,670 ლარი, ანუ სხვა საკრედიტო ინსტიტუტებში მიმდინარე ანგარიშების 94% (2015 წ.: 33,092 ლარი, ანუ 70%) განთავსებულია სამ (2015 წ.: ორ) ქართულ ბანკში, რომლებსაც მინიჭებული აქვთ „B+“-დან „BB-“-მდე რეიტინგები (სარეიტინგო სააგენტო Fitch-ისგან).

(ათას ლარში)

6. კლიენტებზე გაცემული სესხები

კომპანია გასცემს მცირე და საშუალო ზომის სესხებს ფიზიკურ პირებზე: იპოთეკური სესხები უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით, ხოლო სალომბარდო სესხები უზრუნველყოფილია ძვირფასი ლითონებით (ძირითადად ოქროთი) და სამკაულებით.

სალომბარდო სესხები, ჩვეულებრივ, 1 თვიდან (ლარში გამოხატული სესხების შემთხვევაში) 6 თვემდე (აშშ დოლარსა და ევროში გამოხატული სესხების შემთხვევაში) ვადით გაიცემა და მსესხებლისა და კომპანიის ორმხრივი შეთანხმებით შესაძლებელია ვადის გაგრძელება. იპოთეკური სესხები, ჩვეულებრივ, 35-თვიანი ვადით გაიცემა.

კლიენტებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	2016	2015
სალომბარდო სესხები	146,653	125,869
იპოთეკური სესხები	85,173	96,057
კლიენტებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	231,826	221,926
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(2,831)	(2,496)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	228,995	219,430

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი შემდეგ კატეგორიებად იყოფა:

	სალომბარდო სესხები	იპოთეკური სესხები	სულ
2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,465	1,031	2,496
დარიცხვა წლის განმავლობაში	1,102	2,200	3,302
ჩამოწერილი თანხები	(1,441)	(1,526)	(2,967)
2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,126	1,705	2,831

	სალომბარდო სესხები	იპოთეკური სესხები	სულ
2015 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	2,521	773	3,294
დარიცხვა წლის განმავლობაში	561	268	829
ჩამოწერილი თანხები	(1,617)	(10)	(1,627)
2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,465	1,031	2,496

ხელმძღვანელობის შეფასებით, კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურება ეყრდნობა წარსულში ზარალებთან დაკავშირებულ ისტორიულ გამოცდილებას. კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება მოიცავს სასესხო ხელშეკრულების მიხედვით სესხზე ვადაგადაცილებულ შენატანებს.

(ათას ლარში)

6. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

სესხის უზრუნველყოფა

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- ▶ ძვირფასი ლითონები;
- ▶ უძრავი ქონება.

ხელმძღვანელობა ახდენს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს, მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის ხელშეკრულების თანახმად და თვალ-ყურს ადევნებს სესხის გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ქვემოთ მოცემულია კლიენტებზე გაცემული სესხები, რომლებზეც სხვადასხვა ტიპის უზრუნველყოფა მოქმედებს. აქ ასახულია შესაბამისი სესხების საბალანსო ღირებულება, მაგრამ არა წარმოდგენილი უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულება.

	წილი სასესხო პორტფელში		წილი სასესხო პორტფელში	
	2016	%	2015	%
ძვირფასი ლითონებით უზრუნველყოფილი სესხები	133,238	57%	116,756	53%
უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხები	85,173	37%	96,057	43%
სამკაულებით უზრუნველყოფილი სესხები	12,272	5.%	8,368	4%
გამოშვებული თამასუქებით უზრუნველყოფილი სესხები	203	0%	262	0%
არაუზრუნველყოფილი სესხები	940	1%	483	0%
კლიენტებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	231,826	100%	221,926	100%
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(2,831)		(2,496)	
კლიენტებზე გაცემული სესხები, სულ	228,995		219,430	

კომპანიას უფლება აქვს გადააგირაოს სალომბარდო სესხის ფარგლებში მიღებული უზრუნველყოფის საგანი, კლიენტის დეფოლტის არარსებობის შემთხვევაში. 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სალომბარდო სესხების ფარგლებში უზრუნველყოფის საგნად მიღებული ძვირფასი ლითონების სამართლიანი ღირებულება უდრიდა 168,160 ლარს (2015 წ.: 134,014 ლარი).

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 72,463 ლარის სამართლიანი ღირებულების (2015 წ.: 55,585 ლარი) სალომბარდო სესხების ფარგლებში დაგირავებული ძვირფასი ლითონები, გადაგირავებული იყო ქართული ბანკებისგან ნასესხები სახსრების უზრუნველსაყოფად (მე-11 შენიშვნა).

(ათას ლარში)

7. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთია:

	მიწა და შენობა- ნაგებობები	კომპიუტერული და საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	საოფისე აღჭურვილობა	ავტოსატრან- სპორტო საშუალებები	სულ	
თვითღირებულება / გადაფასებული ღირებულება						
31 დეკემბერი, 2015 წ.	11,767	2,312	550	967	15,596	
შემოსვლები	1,336	463	256	90	2,145	
გასხვისება და ჩამოწერა	-	(41)	-	-	(41)	
31 დეკემბერი, 2016 წ.	13,103	2,734	806	1,057	17,700	
დაგროვილი ცვეთა						
31 დეკემბერი, 2015 წ.	-	(1,213)	(321)	(449)	(1,983)	
ცვეთის დანარიცხი	(506)	(402)	(111)	(186)	(1,205)	
გასხვისება და ჩამოწერა	-	-	37	-	37	
31 დეკემბერი, 2016 წ.	(506)	(1,615)	(395)	(635)	(3,151)	
წმინდა საბალანსო ღირებულება						
31 დეკემბერი, 2015 წ.	11,767	1,099	229	518	13,613	
31 დეკემბერი, 2016 წ.	12,597	1,119	411	422	14,549	
		<i>კომპიუტერული და</i>				
		<i>საკომუნიკაციო ტექნიკა</i>	<i>საოფისე აღჭურვილობა</i>	<i>ავტოსატრან- სპორტო საშუალებები</i>	<i>დაუმთავ- რებელი მშენებლობა</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება / გადაფასებული ღირებულება						
31 დეკემბერი, 2014 წ.	9,005	1,792	475	908	12,391	
შემოსვლები	1,255	520	55	89	1,919	
გასვლები	-	-	-	(30)	(30)	
რეკლასიფიკაცია	191	-	20	-	-	
სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული გადაფასების ეფექტი	2,609	-	-	-	2,609	
დაგროვილი ცვეთის ჩამოწერა გადაფასებისას	(1,293)	-	-	-	(1,293)	
31 დეკემბერი, 2015 წ.	11,767	2,312	550	967	15,596	
დაგროვილი ცვეთა						
31 დეკემბერი, 2014 წ.	(589)	(854)	(228)	(295)	(1,966)	
ცვეთის დანარიცხი	(369)	(359)	(93)	(175)	(996)	
გასხვისება და ჩამოწერა	-	-	-	21	21	
პირვანდელი ღირებულების ჩამოწერა გადაფასებისას	1,293	-	-	-	1,293	
მოგებაში და ზარალში აღიარებული გადაფასების წმინდა შედეგი**	(335)	-	-	-	(335)	
31 დეკემბერი, 2015 წ.	-	(1,213)	(321)	(449)	(1,983)	
წმინდა საბალანსო ღირებულება						
31 დეკემბერი, 2014 წ.	8,416	938	247	613	10,425	
31 დეკემბერი, 2015 წ.	11,767	1,099	229	518	13,613	

** 2015 წელს გადაფასების შედეგად 335 ლარის აღიარება მოხდა მოგებაში ან ზარალში ცვეთის, ამორტიზაციისა და გაუფასურების ნაწილში.

(ათას ლარში)

7. ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, კომპანიამ დაიქირავა დამოუკიდებელი შემფასებელი. სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრულია საბაზრო მონაცემების შესაბამისად. გადაფასების თარიღი 2015 წლის 31 დეკემბერი იყო. შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების შესახებ დაწვრილებით განმარტებულია მე-18 შენიშვნაში.

შენობა-ნაგებობები თვითღირებულების მოდელით თუ შეფასდა, მათი საბალანსო ღირებულება იქნება:

2016	შენობა-ნაგებობები	მიწა
თვითღირებულება	11,483	235
დარიცხული ცვეთა და გაუფასურება	(2,418)	(122)
ნარჩენი საბალანსო ღირებულება	9,065	113
2015	შენობა-ნაგებობები	მიწა
თვითღირებულება	10,147	235
დარიცხული ცვეთა და გაუფასურება	(2,055)	(122)
ნარჩენი საბალანსო ღირებულება	8,092	113

1,965 ლარის საბალანსო ღირებულების მქონე (2015 წ.: 1,655 ლარი) კომპანიის შენობებით უზრუნველყოფილია ქართული ბანკისგან მიღებული სესხი (მე-11 შენიშვნა).

8. მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს:

	2016	2015
მიმდინარე გადასახადის დანარიცხი	(4,432)	(5,361)
გადავადებული გადასახადის დანარიცხი/(კრედიტი) – დროებითი სხვაობების წარმოშობა და ამობრუნება	1,912	(173)
გამოკლებული: სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული გადავადებული გადასახადი	(513)	391
მოგების გადასახადის ხარჯი	(3,033)	(5,143)

საქართველოში იურიდიულ პირებს მოეთხოვებათ მოგების გადასახადის დეკლარაციების წარდგენა. 2016 და 2015 წლებში მოგების გადასახადის სტანდარტული განაკვეთი კომპანიებისთვის საქართველოში 15%-ს შეადგენდა.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოგების გადასახადის განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შესაბამისობაშია მოყვანილი გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2016	2015
მოგება გადასახადით დაბეგრამდე	30,080	38,964
კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	(4,512)	(5,845)
წინა პერიოდის მიმდინარე გადასახადის დაკორექტირება	(156)	483
გადასახადით დაუბეგრავი მოგება	513	219
გამოუქვითავი დანახარჯები	(30)	-
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილების ეფექტი (ა)	1,152	-
მოგების გადასახადის ხარჯი	(3,033)	(5,143)

(ათას ლარში)

8. მოგების გადასახადი (გაგრძელება)

(ა) საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილების ეფექტი

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში ცვლილებები შევიდა მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შედის 2017 წლის 1 იანვრიდან და ვრცელდება საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. ახალი ნორმატიული აქტების თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ აქციონერებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, და არა მოგება, რომელიც მიღებული იქნა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება ექნებათ ჩაითვალოს 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ დაიბეგრება მოგების გადასახადით.

ამ ცვლილებების ამოქმედების შემდეგ, 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიამ თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ხელახლა შეაფასა საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა ამოქმედებაც მოსალოდნელია იმ პერიოდში, როდესაც აქტივის რეალიზაცია და ვალდებულების გასტუმრება ხდება. ბასს 12-ის „მოგების გადასახადი“ თანახმად, კომპანიამ გაუნაწილებელი მოგებისთვის გამოიყენა 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთი იმ აქტივებისა და ვალდებულებების შემთხვევაში, რომელთა რეალიზაცია ან გასტუმრება მოსალოდნელია 2019 წლის 1 იანვრიდან ცვლილების ამოქმედების პერიოდებში. ამის შედეგად, კომპანიამ აღიარა 1,152 ლარისა და 513 ლარის ოდენობის გადავადებული საგადასახადო ვალდებულების ამობრუნება, შესაბამისად, მოგებაში/ზარალში და სხვა სრულ შემოსავალში.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში ზემოაღნიშნული ცვლილებები ასევე ითვალისწინებს მოგების გადასახადით გარკვეული ოპერაციების დაბეგრას, რომლებიც შეიძლება ჩაითვალოს მოგების განაწილებად, როგორცაა მაგალითად, არასაბაზრო ფასით შესრულებული გარიგებები, ხარჯები, რომლებიც არ არის დაკავშირებული ბიზნესსაქმიანობასთან, ან საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდება. ასეთი ოპერაციების დაბეგრვა სცდება ბასს 12-ის „მოგებიდან გადასახადები“ მოქმედების არეალს და 2017 წლის 1 იანვრიდან აღირიცხება საოპერაციო საქმიანობასთან დაკავშირებული გადასახადების მსგავსად. საგადასახადო ცვლილებები, რომლებიც უკავშირდება მსგავსი მოგების განაწილებას, არ ახდენს გავლენას ჯგუფის 2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში შემდეგია:

	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება		2015	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება		2016
	მოგება- ზარალის ანგარიშ- გებაში	სხვა სრულ შემოსა- ვალში		მოგება- ზარალის ანგარიშ- გებაში	სხვა სრულ შემოსა- ვალში	
	2014					
გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი						
სესხების გაუფასურების რეზერვი	494	(119)	375	163	-	538
არამატერიალური აქტივები	2	2	4	1		5
კლიენტებზე გაცემული სესხები	102	142	244	73		317
გამოშვებული თამასუქები	244	82	326	(20)		306
სხვა აქტივები	0	45	45	229		274
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	842	152	994	446	-	1,440
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი						
მირითადი საშუალებები	(1,462)	(325)	(1,787)	953	513	(321)
გადავადებული საგადასახადო (ვალდებულება)/აქტივი	(620)	(173)	(793)	1,399	513	1,119

9. სხვა აქტივები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2016	2015
მოთხოვნები ფულადი გზავნილების კომპანიების მიმართ	3,283	2,653
ოქროს ზოდები	1,303	-
დასაკუთრებული სამკაულები	921	457
მოთხოვნები საკლირინგო კომპანიების მიმართ	-	643
სხვა	355	213
	5,862	3,966

2016 წლის განმავლობაში, წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებით აღრიცხული მარაგების (სამკაულები) 301 ლარის ოდენობის ჩამოწერა (2015 წ.: ნული) იქნა აღიარებული სხვა ზოგად და ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

(ათას ლარში)

10. გამოშვებული თამასუქები

2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას გამოშვებული ჰქონდა მოკლევადიანი (ძირითადად, ერთწლიანი) პროცენტის თამასუქები, რომლებიც გამოხატულია ლარში, ევროსა და აშშ დოლარში:

ვალუტები	2016	% კურსი, დიაპაზონი	2015	% კურსი, დიაპაზონი
აშშ დოლარი	173,184	5-12	174,524	9-12
ლარი	11,188	6-16	7,142	11-16
ევრო	2,860	3-8	4,270	9-12
	187,232		185,936	

11. ნასესხები სახსრები

2016 წლის 31 დეკემბრისთვის კომპანიამ მიიღო მოკლევადიანი ნასესხები სახსრები ქართული ბანკებისგან ლარში, 12%-დან 13%-მდე საპროცენტო განაკვეთებით (2015 წ.: 10%-დან 16%-მდე), რომლებიც სებ-ის რეფინანსირების განაკვეთზეა მიბმული.

2016 წლის მდგომარეობით, 34,609 ლარის საბალანსო ღირებულების მქონე ნასესხები სახსრები (2015 წ.: 25,994) უზრუნველყოფილია მსესხებლებისგან უზრუნველყოფის სახით მიღებული ოქროთი, რომლის სამართლიანი ღირებულებაც 72,463 ლარია (2015 წ.: 55,585) და რომლის ხელახლა დაგირავების უფლებაც კომპანიას აქვს, კლიენტის დეფოლტის არარსებობის შემთხვევაში (მე-6 შენიშვნა).

1,965 ლარის საბალანსო ღირებულების მქონე (2015 წ.: 1,655 ლარი) კომპანიის შენობები დაგირავებულია ქართული ბანკისგან მიღებული სესხის უზრუნველსაყოფად (მე-7 შენიშვნა).

12. სხვა ვალდებულებები

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2016	2015
სავალუტო ოპერაციების ანგარიშსწორება	-	4,674
სხვა ვალდებულებები	441	275
	441	4,949

13. კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი წარმოადგენს კომპანიის სადამფუძნებლო დოკუმენტაციაში ასახული კაპიტალის ნომინალურ ღირებულებას და ექვემდებარება სახელმწიფო რეგისტრაციას. 2016 წლის 31 დეკემბრისთვის კომპანიის საწესდებო კაპიტალი შეადგენდა 836 ლარს (2015 წ.: 836 ლარი).

დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, კომპანიას შეუძლია დივიდენდების განაწილება თავისი წლიური ან შუალედური მოგებიდან.

2016 წელს კომპანიამ გამოაცხადა და პარტნიორს სრულად გადაუხადა 8,460 ლარის ოდენობის დივიდენდი.

2015 წელს კომპანიამ გამოაცხადა და სრულად გადაუხადა პარტნიორს 1,232 ლარის დივიდენდები 2014 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგებიდან.

(ათას ლარში)

13. კაპიტალი (გაგრძელება)

გადაფასების რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი გამოიყენება შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების გაზრდის და შემცირებების აღრიცხვისათვის, იმ პირობით, თუ ამგვარი შემცირება უკავშირდება კაპიტალში ადრე ასახული იმავე აქტივის ზრდას.

გადაფასების რეზერვის მოძრაობის წარმოდგენა შემდეგნაირად შეიძლება:

2015 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,001
შენობების გადაფასება	2,609
შენობების გადაფასების საგადასახადო ეფექტი	(391)
გადაფასების რეზერვის ცვეთა და გადატანა	(191)
2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,028
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილების ეფექტი (მე-8 შენიშვნა)	513
გადაფასების რეზერვის ცვეთა და გადატანა	(122)
2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,419

14. პირობითი ვალდებულებები

საოპერაციო გარემო

საქართველო აგრძელებს ეკონომიკური რეფორმების განხორციელებას და საბაზრო ეკონომიკის მოთხოვნების მიხედვით ავითარებს სამართლებრივ, საგადასახადო და სარეგულაციო ბაზას. ქართული ეკონომიკის მომავალი მდგრადობა ბევრადაა დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ ქვეყნის ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის.

იურიდიული საკითხები

ჩვეულებრივი საქმიანობის ფარგლებში შესაძლებელია კომპანიის წინააღმდეგ სარჩელი აღიძვრას. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ თუ რაიმე სარჩელის გამო კომპანიას დაეკისრება პასუხისმგებლობა, ამ პასუხისმგებლობის მთლიანი მოცულობა უარყოფითად არ იმოქმედებს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო საქმიანობის შედეგებზე.

გადასახადები

კომპანიის ბიზნესსაქმიანობა წარმოებს საქართველოში. საქართველოს საგადასახადო, სავალუტო და საბაჟო კანონმდებლობა, არსებული რედაქციით საკმაოდ ბუნდოვანია და ექვემდებარება სხვადასხვანაირ ინტერპრეტაციას, შერჩევით და არათანმიმდევრულ გამოყენებას და ცვლილებებს, რომლებიც შეიძლება შევიდეს ხშირად, თითქმის მოულოდნელად და გავრცელდეს მათზე უკუქვევითი ძალით. შესაბამის ორგანოებს შეუძლიათ ექვემდებარებოდნენ დააყენონ ხელმძღვანელობის მხრიდან კანონმდებლობის ამგვარი ინტერპრეტაციები კომპანიის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან მიმართებაში. შესაძლებელია კომპანიის ისეთი ოპერაციები და საქმიანობა დადგეს მომავალში ნებისმიერ დროს ექვემდებარება, რომლებიც წარსულში ექვემდებარებოდა არ დადგარა. ამის გამო კომპანიას შესაბამისი ორგანოების მიერ შეიძლება დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. ფისკალური პერიოდები რჩება ღია და საგადასახადო ორგანოების მიერ შემოწმებას ექვემდებარება სამი კალენდარული წელი, რომლებიც წინ უსწრებს იმ წელს, როდესაც მიღებული იქნა საგადასახადო შემოწმების ჩატარების გადაწყვეტილება. ზოგ შემთხვევაში საგადასახადო შემოწმებამ შეიძლება უფრო დიდი პერიოდის მოიცვას.

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მოქმედ კანონმდებლობას სათანადოდ განმარტავს და რომ კომპანიას დარიცხული აქვს ყველა სათანადო გადასახადი.

(ათას ლარში)

14. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

პირობითი ვალდებულებები

31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის პირობითი ვალდებულებები მოიცავდა შემდეგს:

	2016	2015
ვალდებულებები საოპერაციო იჯარიდან		
არაუგვიანეს 1 წლისა	398	352
1 წელზე გვიან, მაგრამ არაუგვიანეს 5 წლისა	665	576
5 წელზე გვიან	545	261
	1,608	1,189

15. სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

	2016	2015
იჯარა და ქირა	486	426
კავშირგაბმულობა და კომუნალური მომსახურება	484	406
სასაქონლო-მატერიალური მარაგების ჩამოწერა წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებამდე	301	-
სარეკლამო მომსახურების ხარჯი	212	1,684
ძირითადი საშუალებების შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების ხარჯები	186	151
იურიდიული და საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯი	171	113
წარმომადგენლობითი ხარჯები	165	70
სამივილინგო ხარჯი	148	164
დაცვა-უსაფრთხოების დანახარჯები	144	151
საოპერაციო გადასახადები	143	135
საოფისე აღჭურვილობა და საკანცელარიო ნივთები	97	93
ბანკის საკომისიო	69	54
საქველმოქმედო საქმიანობა	13	80
სხვა	306	266
	2,925	3,793

16. რისკის მართვა

შესავალი

კომპანიის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი, და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით. რისკის მართვის ამ პროცესს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს კომპანიის უწყვეტი შემოსავლიანობისათვის. ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი პასუხს აგებს და უშუალოდაა ჩართული რისკის მართვის საქმიანობაში. კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭო იღებს რისკის მართვის შესაბამის გადაწყვეტილებებს (რომლებიც მოიცავს როგორც ქვემოთ აღწერილ ფინანსურ რისკს, ისე ბიზნეს რისკებს, როგორცაა გარემოს, ტექნოლოგიების და დარგის ცვლილებები) რეგულარულ შეხვედრებზე, რომლებიც მინიმუმ თვეში ორჯერ ტარდება. შემუშავების ადრეულ ეტაპზე რისკის მართვის ფორმალიზებული პროცესი. კომპანიას ძირითადად აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და სავალუტო რისკები. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

(ათას ლარში)

16. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მონაწილე მხარე ვერ შეძლებს მოვალეობის შესრულებას და ამით მეორე მხარეს ფინანსურ ზარალს მიაყენებს.

კომპანიის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა უდრის თავისი ფულადი სახსრების (გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში) საბალანსო ღირებულებას, გაცემულ სესხებსა და დებიტორულ დავალიანებას.

სალომბარდო სესხებთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკები ძირითადად იმართება სესხების უზრუნველყოფის მოთხოვნით. გარდა ამისა, კომპანია ზღუდავს და აკონტროლებს ერთ მსესხებელზე გაცემული სალომბარდო სესხების თანხას (მაქსიმუმ 50 ათასი ლარი) და არ არსებობს ერთი მსესხებელი, რომელზეც მნიშვნელოვანი ნაშთი მოდის, სალომბარდო სესხების მთლიან ნაშთთან მიმართებაში.

იპოთეკური სესხის შემთხვევაში, სესხის მომთხოვნი პირი ჯერ ავებს სასესხო განაცხადს, რომელსაც განიხილავს და ანალიზებს კომპანიის საკრედიტო განყოფილება. თუ განაცხადს დაამტკიცებს საკრედიტო განყოფილება, შემდეგ ტარდება გასაუბრება პირადად კლიენტთან კომპანიის დირექტორისა და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მიერ. თუ კომპანიის დირექტორი და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე დააკნინან, რომ აღნიშნული კლიენტის შემთხვევაში საკრედიტო რისკის მისაღები დონე არსებობს, შემდეგ ხდება დასაგირავებელი ქონების შეფასება და გაიცემა იპოთეკური სესხი, რომლის თანხაც არ აღემატება ქონების სალიკვიდაციო ღირებულების 30%-ს. ეს არის ის მიახლოებითი თანხა, რომლის მიღებაც მოსალოდნელია აქტივის დაჩქარებული წესით გაყიდვის შედეგად, ვიდრე იქნებოდა დამოუკიდებელ მყიდველზე ჩვეულებრივი გაყიდვის პირობებში.

სალომბარდო სესხის შემთხვევაში, თუ მსესხებელი 30 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში ვერ განახორციელებს შენატანს, კომპანია კლიენტს უგზავნის ოფიციალური გაფრთხილების წერილს და თუ მსესხებელი მაინც ვერ დაფარავს დავალიანებას 60 დღის განმავლობაში, ან, რაც შემთხვევაში, 120 დღის განმავლობაში, მაშინ კომპანია ჩამოწერს სესხს და ყიდის უზრუნველყოფის საგანს.

იპოთეკური სესხების შემთხვევაში, ოფიციალური გაფრთხილების წერილი იგზავნება მაშინ, თუ მსესხებელი ვერ გადაიხდის 15 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში და წერილი ასევე ქვეყნდება გაზეთში. თუ მსესხებელი ვერ გადაიხდის დავალიანებას დროულად, კომპანიის თანამშრომელი კლიენტს უკავშირდება ტელეფონით ან მოკლე ტექსტური შეტყობინებით და მოსთხოვს მას თანხის დაფარვას. ჩვეულებრივ, კომპანია სასამართლოს მხოლოდ მაშინ მიმართავს დაგირავებული უძრავი ქონების გაყიდვის მოთხოვნით, როდესაც სესხი 120 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანია ცდილობს კლიენტთან სესხის შეცვლილ პირობებზე მოლაპარაკებას, დაგირავებული ქონების გაყიდვის თავიდან აცილების მიზნით. როგორც წესი, სასამართლო აკმაყოფილებს კომპანიის მოთხოვნას და აქტივები იყიდება კომპანიის მიმართ მსესხებლის დავალიანების დასაფარად, თუმცა ხშირად ჯარიმების დაფარვა არ ხდება. სასამართლოში საქმის წარმოებას შეიძლება დაახლოებით ერთი წელი დასჭირდეს, ხოლო აღსრულების პროცესს - კიდევ სამი თვე.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების კომპონენტების მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს ყველაზე უკეთ ასახავს მათი საბალანსო ღირებულება. ფინანსური ინსტრუმენტების თითოეული კლასის მაქსიმალური საკრედიტო რისკის შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნები. უზრუნველყოფის ეფექტი და რისკის შემცირების სხვა მეთოდები მოცემულია მე-6 შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

16. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში სხვადასხვა კლასის აქტივების საკრედიტო ხარისხი.

	შენიშ- ვნები	არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებული		ვადაგადაცი- ლებული, მაგრამ არა გაუფასუ- რებული	სულ
		მაღალი შეფასება	შეფასების გარეშე		
31 დეკემბერი, 2016 წ.					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	57,106	-	-	57,106
კლიენტებზე გაცემული სესხები	6	-	221,678	10,148	231,826
სალომბარდო სესხები		-	139,794	6,859	146,653
იპოთეკური სესხები		-	81,884	3,289	85,173

	შენიშ- ვნები	არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებული		ვადაგადაცი- ლებული, მაგრამ არა გაუფასუ- რებული	სულ
		მაღალი შეფასება	შეფასების გარეშე		
31 დეკემბერი, 2015 წ.					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	47,672	-	-	47,672
კლიენტებზე გაცემული სესხები	6	-	210,719	11,207	221,926
სალომბარდო სესხები		-	118,296	7,573	125,869
იპოთეკური სესხები		-	92,423	3,634	96,057

კომპანიას არ აქვს საკრედიტო რეიტინგის შიდა სისტემა, რომ შეაფასოს კლიენტებზე გაცემული არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებული სესხების საკრედიტო ხარისხი. კომპანია ფლობს ფულადის სახსრების ეკვივალენტებს ბანკებში, რომლებსაც მიიჩნევს მაღალი საკრედიტო ხარისხის მქონედ.

ვადაგადაცილებული სესხები მოიცავს მხოლოდ იმ სესხებს, რომლებიც ვადაგადაცილებულია მხოლოდ რამდენიმე დღით. ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ვადაგადაცილებული სესხების ანალიზს ხანდაზმულობის მიხედვით.

ვადაგადაცილებული, მაგრამ არა გაუფასურებული სესხების ხანდაზმულობის ანალიზი ფინანსური აქტივების ტიპების მიხედვით შემდეგია:

31 დეკემბერი, 2016 წ.	3 თვეზე ნაკლები	31 დღიდან 60 დღემდე	61 დღიდან 90 დღემდე	მეტი მეტი	სულ
კლიენტებზე გაცემული სესხები					
სალომბარდო სესხები	3,162	1,259	927	1,511	6,859
იპოთეკური სესხები	1,067	261	-	1,961	3,289
სულ	4,229	1,520	927	3,472	10,148

(ათას ლარში)

16. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

31 დეკემბერი, 2015 წ.	3 თვეზე ნაკლები	31 დღიდან 60 დღემდე	61 დღიდან 90 დღემდე	მეტი მეტი	სულ
კლიენტებზე გაცემული სესხები					
სალომბარდო სესხები	3,057	1,734	1,471	1,311	7,573
იპოთეკური სესხები	3,032	128	196	278	3,634
სულ	6,089	1,862	1,667	1,589	11,207

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვის შესახებ უფრო დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ მე-6 შენიშვნა.

გაუფასურების შეფასება

სესხების გაუფასურების შეფასებისას ითვალისწინებენ, მოხდა თუ არა ძირითადი თანხის ან პროცენტის დაფარვის ვადაგადაცილება (ან, სალომბარდო სესხების შემთხვევაში, დაფარვის თავდაპირველ ვადაზე მეტად გადავადებული), ან არის თუ არა ცნობილი მსგავსი საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მქონე აქტივების ჯგუფიდან მოსალოდნელ ფულად ნაკადებში რამე სირთულის არსებობის შესახებ ან ხელშეკრულების თავდაპირველი პირობების დარღვევის ფაქტი. კომპანია რეზერვებს აფასებს მხოლოდ კოლექტიურად, რადგან მას არ აქვს ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე სესხები.

კოლექტიურად შეფასებული რეზერვები

დანაკარგების რეზერვები კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე, რომლებიც ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი არ არის, კოლექტიურად ფასდება გაუფასურების რეზერვი ფასდება ფინანსური ანგარიშგების შედგენის თითოეული თარიღისათვის და თითოეული პორტფელი განიხილება დამოუკიდებლად. მსგავსი საკრედიტო რისკის პროფილის მქონე სესხების ჯგუფებს კომპანია განსაზღვრავს პროდუქტის, სესხის ვალუტისა და ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობის მიხედვით.

გაუფასურების კოლექტიური შეფასება ითვალისწინებს იმ გაუფასურებასაც, რომლის არსებობაც მოსალოდნელია პორტფელში. გაუფასურებით გამოწვეული დანაკარგები ფასდება შემდეგ ინფორმაციაზე დაყრდნობით: პორტფელთან დაკავშირებული ისტორიული ზარალი, არსებული ეკონომიკური მდგომარეობა, დროის მონაკვეთის ხანგრძლივობა ზარალის სავარაუდო დადგომიდან მის გამოვლენამდე, აგრეთვე გაუფასურების შემდგომ მოსალოდნელი მისაღები და ამოღებული თანხები. ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია განსაზღვროს დროის ის მონაკვეთი, რომლის შემდეგაც სესხი გაუფასურებულად გამოცხადდება. ზემოაღნიშნული პერიოდის ხანგრძლივობამ შეიძლება ერთი წელიც შეადგინოს. გაუფასურების რეზერვის შესაბამისობას კომპანიის საერთო პოლიტიკასთან ამოწმებს საკრედიტო განყოფილების ხელმძღვანელობა.

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ კომპანიამ შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ხელმძღვანელობა თამასუქებით წარმოდგენილი ფინანსური რესურსების ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის მიხედვით და ყოველდღიურ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

(ათას ლარში)

16. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი საკონტრაქტო ვადების მიხედვით

ცხრილში ქვემოთ მოცემულია კომპანიის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 31 დეკემბრის მდგომარეობით საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებზე დაყრდნობით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. ამის მიუხედავად, კომპანია მოელის, რომ შეძლებს დაფარვების რეფინანსირებას ან გადავადებას უადრესი თარიღით, როდესაც შეიძლება კომპანიას გადახდა მოეთხოვოს და ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც მითითებულია კომპანიის თამასუქების რეფინანსირების ისტორიაში.

31 დეკემბერი, 2016 წ.	3 თვიდან				სულ
	1 თვემდე	1-დან 3 თვემდე	1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	
ნასესხები სახსრები	520	3,236	21,956	12,748	38,460
თამასუქები	86,556	106,475	856	-	193,887
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	87,076	109,711	22,812	12,748	232,347

31 დეკემბერი, 2015 წ.	3 თვიდან				სულ
	1 თვემდე	1-დან 3 თვემდე	1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	
ნასესხები სახსრები	772	2,779	14,875	19,170	37,596
თამასუქები	101,997	16,297	77,145	-	195,439
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	4,949	-	-	-	4,949
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	107,718	19,076	92,020	19,170	237,984

საბაზრო რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთის მერყეობამ უარყოფითად იმოქმედებს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან მის ფინანსურ შედეგებზე.

კლიენტებზე ყველა სესხი ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთით გაიცემა. კომპანიას ასევე ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთების მქონე მნიშვნელოვანი პროცენტო ვალდებულებები აქვს, რომელთა უმეტესობისთვისაც საპროცენტო განაკვეთს აწესებს კომპანია. ამრიგად, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ კომპანიას არ აქვს ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების მნიშვნელოვანი რისკი.

სავალუტო რისკი

უცხოურ ვალუტაში გამოხატული აქტივებისა და ვალდებულებების გამო არსებობს სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკს ხელმძღვანელობა აკონტროლებს სესხების გაცემით და დაფინანსების მიღებით ერთსა და იმავე ვალუტებში.

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია კომპანიის ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები საბალანსო ღირებულებებით, განაწილებული ვალუტების მიხედვით (მოცემულია ეკვივალენტური თანხებით ლარში). არაფინანსურ აქტივებში ინვესტიციები არ ითვლება არსებითი სავალუტო რისკების გამომწვევად.

(ათას ლარში)

16. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურა სავალუტო რისკთან მიმართებაში:

31 დეკემბერი, 2016 წ.	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	რუსული რუბლი	სხვა	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	11,413	56,412	3,058	1,640	328	72,851
კლიენტებზე გაცემული სესხები	53,184	173,226	2,585	-	-	228,995
სხვა ფინანსური აქტივები	15	835	2,198	235	-	3,283
სულ	64,612	230,473	7,841	1,875	328	305,129
თამასუქები	11,188	173,184	2,860	-	-	187,232
ნასესხები სახსრები	34,609	-	-	-	-	34,609
სულ	45,797	173,184	2,860	-	-	221,841
სავალუტო პოზიცია	18,815	57,289	4,981	1,875	328	83,288

31 დეკემბერი, 2015 წ.	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	რუსული რუბლი	სხვა	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	8,593	46,573	4,857	6,732	533	67,288
კლიენტებზე გაცემული სესხები	32,166	184,470	2,794	-	-	219,430
სხვა ფინანსური აქტივები	643	1,924	663	66	-	3,296
სულ	41,402	232,967	8,314	6,798	533	290,014
თამასუქები	7,142	174,524	4,270	-	-	185,936
ნასესხები სახსრები	25,994	-	-	-	-	25,994
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	275	-	-	4,674	-	4,949
სულ	33,411	174,524	4,270	4,674	-	216,879
სავალუტო პოზიცია	7,991	58,443	4,044	2,124	533	73,135

სავალუტო კურსის მგრძობელობის ანალიზი

აშშ დოლართან, ევროსთან და რუსულ რუბლთან მიმართებაში ლარის გაუფასურება 2016 წლის და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოგების ან ზარალის ქვემოთ წარმოდგენილ თანხებს შემდეგნაირად გაზრდიდა (შემცირებდა): ანალიზი წარმოდგენილია გადასახადის გათვალისწინებით და ეყრდნობა სავალუტო კურსების მერყეობას, რომელიც კომპანიის აზრით მოსალოდნელი იყო ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. ანალიზი ეფუძნება დაშვებას, რომ ყველა დანარჩენი ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები მუდმივი რჩება.

ვალუტა	2016		2015	
	სავალუტო კურსის ცვლილება, %	გავლენა მოგებაზე	სავალუტო კურსის ცვლილება, %	გავლენა მოგებაზე
აშშ დოლარი	14%/(7%)	8,020/(4,010)	15%/(11%)	7,451/(5,464)
ევრო	17.5%/(10.5%)	872/(523)	20%/(16%)	688/(550)
რუსული რუბლი	30%/(15%)	563/(281)	20%/(30%)	361/(542)

(ათას ლარში)

16. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ დინამიკაზე.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა არის საპროცენტო ხარჯზე ერთი წლის მანძილზე საპროცენტო განაკვეთის ნავარაუდები ცვლილების ეფექტი სებ-ის რეფინანსირების განაკვეთზე მიბმული ფინანსური ვალდებულებების ცვლელად განაკვეთზე 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ვალდებულებები, რომლებსაც აქვს ცვლელადი საპროცენტო განაკვეთის რისკი 2016 წლისა და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	<i>2016</i>	<i>2015</i>
ნასესხები სახსრები	34,609	25,994

საპროცენტო განაკვეთის მგრძობელობის ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია კომპანიის მოგება-ზარალის და კაპიტალის ანგარიშგების (გადასახადით დაბეგვრამდე) მგრძობელობა ცვლელადი საპროცენტო განაკვეთის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

<i>2016</i>		<i>2015</i>	
სებ-ის რეფინანსირების განაკვეთის ცვლილება, საბაზისო პუნქტები	ეფექტი მოგებასა და კაპიტალზე გადასახადით დაბეგვრამდე	სებ-ის რეფინანსირების განაკვეთის ცვლილება, საბაზისო პუნქტებში	ეფექტი მოგებასა და კაპიტალზე გადასახადით დაბეგვრამდე
150/(150)	417/(417)	200/(150)	332/(443)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. კომპანია საოპერაციო რისკს ძირითადად ამცირებს იმით, რომ ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი უშუალოდაა ჩართული კომპანიის პროცესებსა და ოპერაციებში, შეფასების, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურების ჩათვლით.

(ათას ლარში)

17. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა. კომპანიის საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებები იხილეთ მე-16 შენიშვნაში - „რისკის მართვა“.

	2016			2015		
	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	72,851	-	72,851	67,288	-	67,288
კლიენტებზე გაცემული სესხები	164,339	64,656	228,995	131,918	87,512	219,430
მოგების მიმდინარე საგადასახადო აქტივები	2,063	-	2,063	-	-	-
ძირითადი საშუალებები	-	14,549	14,549	-	13,613	13,613
არამატერიალური აქტივები	-	88	88	-	49	49
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	-	1,119	1,119	-	-	-
სხვა აქტივები	5,862	-	5,862	3,966	-	3,966
სულ	245,115	80,412	325,527	203,172	101,174	304,346
გამოშვებული თამასუქები	187,232	-	187,232	185,936	-	185,936
ნასესხები სახსრები	22,505	12,104	34,609	15,128	10,866	25,994
მოგების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები	-	-	-	2,529	-	2,529
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	-	-	-	-	793	793
სხვა ვალდებულებები	441	-	441	4,949	-	4,949
სულ	210,178	12,104	222,282	208,542	11,659	220,201
წმინდა	34,937	68,308	103,245	(5,370)	89,515	84,145

ზემოთ წარმოდგენილი ცხრილი არ ასახავს კლიენტებზე გაცემული სესხების ისტორიულ ტენდენციებს და გამოშვებული თამასუქების ვადის გაგრძელებას, რესტრუქტურისაციასა და რეფინანსირებას.

18. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულებით შეფასების პროცედურა

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია იმ ფასთან მიახლოება, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. მაგრამ განუსაზღვრელობებისა და სუბიექტური მოსაზრების გათვალისწინებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული ისე, რომ მისი რეალიზება შესაძლებელია აქტივის დაუყოვნებლივ გაყიდვით ან ვალდებულებების გადაცემით.

კომპანიის ფინანსური განყოფილება განსაზღვრავს კომპანიის აქტივების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების, სამართლიანი ღირებულების შეფასების პოლიტიკას და პროცედურებს ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება იანგარიშება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდის გამოყენებით, რომელიც ეყრდნობა ანალოგიურ ინსტრუმენტებზე მომავალში მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს და დისკონტირების განაკვეთებს საანგარიშგებო თარიღისთვის.

(ათას ლარში)

18. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასების პროცედურა (გაგრძელება)

2016 წლისა და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას არ აქვს ფინანსური ინსტრუმენტები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებაც განისაზღვრება შეფასების ისეთი მეთოდებით, რომლებიც იყენებს არასაბაზრო დაკვირვებად მონაცემებს.

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

კომპანია სამართლიან ღირებულებებს აფასებს სამართლიანი ღირებულების შემდეგი იერარქიით, რომელიც ასახავს შეფასებებში გამოყენებული მონაცემების მნიშვნელობას:

- ▶ 1-ლი დონე: ანალოგიური ინსტრუმენტის კოტირებული საბაზრო ფასი (არაკორექტირებული) აქტიურ ბაზარზე.
- ▶ მე-2 დონე: პირველ დონეში შესული კოტირებული ფასების გარდა სხვა პირდაპირ (ანუ ფასების სახით) ან არაპირდაპირ (ანუ ფასებიდან მიღებული) დაკვირვებადი მონაცემები. ეს კატეგორია მოიცავს ინსტრუმენტებს, რომლებიც ფასდება შემდეგი მონაცემების გამოყენებით: მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზარებზე; მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული ფასები ისეთ ბაზარებზე, რომლებიც ნაკლებად აქტიურად ითვლება; ან სხვა შეფასების მეთოდები, რა შემთხვევაშიც, შეფასებაში მონაწილე ყველა მნიშვნელოვანი მონაცემი პირდაპირ ან არაპირდაპირ არის ბაზრიდან მოპოვებადი.
- ▶ მე-3 დონე: არადაკვირვებადი (არასაბაზრო) მონაცემები ეს კატეგორია მოიცავს ყველა ინსტრუმენტს, რომელთა შეფასების მეთოდიც ეყრდნობა ისეთ ინფორმაციას, რომელიც არ შეიცავს დაკვირვებად (საბაზრო) მონაცემებს და არადაკვირვებადი (არასაბაზრო) მონაცემები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ინსტრუმენტის შეფასებაზე. ამ კატეგორიაში შედის ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული ფასების საფუძველზე, რა შემთხვევაშიც მნიშვნელოვანი არასაბაზრო კორექტირებები ან დაშვებები საჭირო ამ ინსტრუმენტებს შორის განსხვავებების ასახვისთვის.

ქვემოთ ცხრილში გაანალიზებულია ძირითადი საშუალებების ღირებულება 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში დონეების მიხედვით, რომლებზეც განაწილებულია სამართლიანი ღირებულების შეფასება. რიცხოვრები მონაცემები ეყრდნობა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებს:

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	შეფასების თარიღი	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:		
		აქტიურ ბაზარებზე კოტირებული ფასები (1-ლი დონე)	მნიშვნელოვანი საბაზრო მონაცემები (მე-2 დონე)	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემები (მე-3 დონე)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
ძირითადი საშუალებები - მიწა და შენობა-ნაგებობები	31 დეკემბერი, 2015 წ.	-	-	12,597
აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	31 დეკემბერი, 2016 წ.	15,745	57,106	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები	31 დეკემბერი, 2016 წ.	-	-	230,687
სხვა ფინანსური აქტივები	31 დეკემბერი, 2016 წ.	-	3,283	-
გამოშვებული თამასუქები	31 დეკემბერი, 2016 წ.	-	188,632	-
ნასესხები სახსრები	31 დეკემბერი, 2016 წ.	-	34,609	-

(ათას ლარში)

18. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	შეფასების თარიღი	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:		
		აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (1-ლი დონე)	მნიშვნელოვანი საბაზრო მონაცემები (მე-2 დონე)	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემები (მე-3 დონე)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
ძირითადი საშუალებები - მიწა და შენობა-ნაგებობები	31 დეკემბერი, 2015 წ.	-	-	11,767
აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	31 დეკემბერი, 2015 წ.	19,616	47,672	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები	31 დეკემბერი, 2015 წ.	-	-	220,805
სხვა ფინანსური აქტივები	31 დეკემბერი, 2015 წ.	-	3,296	-
გამოშვებული თამასუქები	31 დეკემბერი, 2015 წ.	-	188,265	-
ნასესხები სახსრები	31 დეკემბერი, 2015 წ.	-	25,994	-
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	31 დეკემბერი, 2015 წ.	-	4,949	-

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია კომპანიის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

	2016			2015		
	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	აუღია-რებელი მოგება/ (ზარალი)	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	აუღია-რებელი მოგება/ (ზარალი)
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	72,851	72,851	-	67,288	67,288	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები	228,995	230,687	1,692	219,430	220,805	1,375
სხვა ფინანსური აქტივები	3,283	3,283	-	3,296	3,296	-
ფინანსური ვალდებულებები						
გამოშვებული თამასუქები	187,232	188,632	(1,400)	185,936	188,265	(2,329)
ნასესხები სახსრები	34,609	34,609	-	25,994	25,994	-
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	-	-	4,949	4,949	-
სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუდიარებელი ცვლილება			292			(954)

(ათას ლარში)

18. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური, მოთხოვნამდე ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

კლიენტებზე გაცემული სესხების, გამოშვებული თამასუქების და ნასესხები სახსრების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და დარჩენილი ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2015 წლის 31 დეკემბრისთვის ქონებისა და გადაფასებული ძირითადი საშუალებების შესამე დონის შეფასებისთვის:

	სამართლიანი ღირებულება, ლარი	შეფასების მეთოდები	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო ამოსავალი მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	სამართლიანი ღირებულების მონაცემების მგრძობელობა
მიწა და შენობა-ნაგებობები	11,767				
მიწა	113	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი ლარში	127-1,894 (977)	კვ. მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
საცხოვრებელი შენობა 1	2,786	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი ლარში	690-3,030 (2,383)	კვ. მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
საცხოვრებელი შენობა 2	534	შემოსავლის მეთოდი	პოტენციური მთლიანი წლიური შემოსავალი (ლარში) 1 კვ. მ.-ზე და კაპიტალიზაციის კოეფიციენტი	407-407 (407); 13.4%	პოტენციური მთლიანი წლიური შემოსავლის ზრდა (შემცირება) და კაპიტალის კოეფიციენტის შემცირება (ზრდა) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
კომერციული შენობა 1	991	საბაზრო მეთოდი	კვ. მ.-ის ფასი ლარში	1,294-1,321 (1,311)	კვ. მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
კომერციული შენობა 2	793	შემოსავლის მეთოდი	პოტენციური მთლიანი წლიური შემოსავალი (ლარში) 1 კვ. მ.-ზე და კაპიტალიზაციის კოეფიციენტი	740-870 (792); 14.4%	პოტენციური მთლიანი წლიური შემოსავლის ზრდა (შემცირება) და კაპიტალის კოეფიციენტის შემცირება (ზრდა) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
საცალო ვაჭრობის სივრცე 1	3,344	საბაზრო მეთოდი	კვ. მ.-ის ფასი ლარში	1,751-5,436 (2,761)	კვ. მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
საცალო ვაჭრობის სივრცე 2	3,206	შემოსავლის მეთოდი	პოტენციური მთლიანი წლიური შემოსავალი (ლარში) 1 კვ. მ.-ზე და კაპიტალიზაციის კოეფიციენტი	386-1,423 (532); 13.4%-15.4% (14.8%)	პოტენციური მთლიანი წლიური შემოსავლის ზრდა (შემცირება) და კაპიტალის კოეფიციენტის შემცირება (ზრდა) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)

(ათას ლარში)

18. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

მიწისა და შენობა-ნაგებობების კატეგორიების საბალანსო ღირებულების შეჯერება სამართლიანი ღირებულების მე-3 დონის იერარქიაში 2016 წლისა და 2015 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის წარმოდგენილია მე-7 შენიშვნაში. 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიამ საქართველოს უძრავი ქონების ბაზრის საერთო ანალიზის საფუძველზე დაასკვნა, რომ მიწისა და შენობა-ნაგებობების საბალანსო ღირებულება მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება მათი სამართლიანი ღირებულებისგან. შესაბამისად, კომპანიას არ მოუხდენია მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასება 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

19. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების მიმდინარე ნაშთები ასეთია:

	2016			2015		
	პარტნიორი	უმალესი რანგის ხელმძღვანელი ლობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები	პარტნიორი	უმალესი რანგის ხელმძღვანელი ლობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები
1 იანვრის მდგომარეობით დასაფარო საერთო სესხი	-	59	67	47	80	99
წლის განმავლობაში გაცემული სესხი	-	49	149	-	2	-
სესხის დაფარვა წლის განმავლობაში	-	(64)	(75)	(60)	(50)	(60)
სხვა მოძრაობა	-	9	10	13	27	28
31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარო საერთო სესხი	-	53	151	-	59	67
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	-	-	-	-	-
31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარო სესხი, წმინდა	-	53	151	-	59	67
თამასუქები 1 იანვრის მდგომარეობით	-	407	355	-	1,563	282
წლის განმავლობაში მიღებული თამასუქები	-	4,799	430	150	10,359	410
წლის განმავლობაში დაფარული თამასუქები	-	(5,080)	(525)	(150)	(11,790)	(434)
სხვა მოძრაობა	-	276	164	-	276	97
თამასუქები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	402	424	-	407	355

სხვა დაკავშირებული მხარეები ძირითადად წარმოდგენილია ხელმძღვანელი პირებისა და პარტნიორის ოჯახის წევრებით.

(ათას ლარში)

19. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების შედეგად მიღებული შემოსავალი და ხარჯი:

	31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის					
	2016			2015		
	უმალღესი რანგის ხელმძღვან ელობა	სხვა დაკავშირ ებული მხარეები	პარტნიორი	უმალღესი რანგის ხელმძღვან ელობა	სხვა დაკავშირ ებული მხარეები	პარტნიორი
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე	-	7	9	5	11	13
სესხების გაუფასურების რეზერვის ამობრუნება/(დარიცხვა)	-	-	-	-	5	1
თამასუქების საპროცენტო ხარჯი	-	(32)	(36)	-	(128)	(46)
საიჯარო ხარჯი	(96)	(12)	(34)	(96)	-	(38)

ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2016	2015
ხელფასები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	954	864

20. კაპიტალის ადეკვატურობა

კომპანია ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. კომპანიის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

გასული წლის განმავლობაში კომპანია სრულად აკმაყოფილებდა კაპიტალის სავალდებულო მოთხოვნებს.

კომპანიის კაპიტალის მართვის მთავარი ამოცანებია იმის უზრუნველყოფა, რომ კომპანია აკმაყოფილებდეს კაპიტალის სავალდებულო მოთხოვნებს და ინარჩუნებდეს კაპიტალის ჯანსაღ კოეფიციენტებს იმისთვის, რომ განამტკიცოს თავისი საქმიანობა და მაქსიმალურად გაზარდოს პარტნიორისთვის შექმნილი ღირებულება.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

სებ-ი კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტებისგან მოითხოვს საკუთარი კაპიტალის აქტივებთან თანაფარდობის 20%-იანი კოეფიციენტის შენარჩუნებას. 2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრისთვის კომპანიის აღნიშნული კოეფიციენტი ასე გამოიყურებოდა:

	2016	2015
კაპიტალი	103,245	84,145
აქტივები	325,527	304,346
საკუთარი კაპიტალის აქტივებთან თანაფარდობის კოეფიციენტი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	32%	28%

(ათას ლარში)

21. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2017 წლის 11 იანვარს საქართველოს მთავრობამ დაამტკიცა „დედოლარიზაციის“ პროგრამა. პროგრამის მიზანია გაზარდოს ფიზიკური პირების სუფთა შემოსავალი, შეამციროს მათი დამოკიდებულება სავალუტო კურსის მერყეობაზე და ხელი შეუწყოს საქართველოში ფინანსურ სტაბილურობას. პროგრამის მიხედვით, 2017 წლის 25 მარტამდე ყველა ქართულ ფინანსურ დაწესებულებას დაევალა, კლიენტის სურვილის შემთხვევაში, აშშ დოლარით გამოხატული შესაბამისი სესხების ლარში გადაყვანა, დისკონტით, რომელსაც მთავრობა აუნაზღაურებდა, ანუ კლიენტებს ქონდათ არჩევანი, სურვილის შემთხვევაში, ლარში გადაეყვანათ სესხები. გარდა ამისა, სებ-მა შემოიღო ახალი რეგულაცია, რომლის თანახმადაც სესხები, რომელთა თანხაც 100 ათას ლარზე ნაკლებია, 2017 წლის 15 იანვრიდან ადგილობრივ ვალუტაში უნდა გაიცეს. ამ პროგრამას მნიშვნელოვანი გავლენა არ მოუხდენია კომპანიის 2017 წლის ფინანსურ შედეგებზე და კომპანია ამ ეტაპზე აფასებს დედოლარიზაციის ინიციატივის გრძელვადიან გავლენას თავის საქმიანობაზე.

2017 წლის 15 იანვარს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსში შევიდა ცვლილება, რომლის მიხედვითაც, თამასუქების გამოშვება ან ფულადი სახსრების მოზიდვა ფიზიკური პირებისგან ნებისმიერი სხვა ფორმით, 100 ათას ლარამდე ოდენობით, ეკრძალებათ არასაბანკო დაწესებულებებს. ცვლილება მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისთვის ძალაში 2017 წლის 15 ივლისიდან შედის. 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის არსებული თამასუქების პორტფელის 40%, 74,279 ლარის ოდენობით, წარმოდგენილი იყო 100 ათას ლარზე ნაკლები ნომინალური ღირებულების თამასუქებით. ხელმძღვანელობამ გაითვალისწინა ცვლილებების ეფექტი და დააკორექტირა კომპანიის ლიკვიდურობის რისკის მართვის პოლიტიკა (მათ შორის, და არა მხოლოდ, ნაღდი ფულის ბუფერული მარაგის გაზრდით, იმისათვის, რომ ნებისმიერ დროს შეძლოს ყველა მოთხოვნამდე და მომდევნო თვეში დასაფარი თამასუქის დაფარვა) იმის უზრუნველსაყოფად, რომ კომპანიის თამასუქებთან დაკავშირებული ვალდებულებები, მათი ვადის მოსვლის დროისთვის, სათანადოდ იყოს დაფარული.

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს შპს „იუაი საქართველოს“ მიერ 2017 წლის 22 ივნისს გამოშვებული ინგლისურენოვანი აუდიტის დასკვნის თარგმანს.

წინამდებარე თარგმანსა და აუდიტის დასკვნის ინგლისურენოვან ორიგინალს შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ინგლისურენოვან ტექსტს.